

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

Tisztelt Képviselő Asszony / Úr!

Sajtóértesülések szerint november 11-én szavaz az Országgyűlés az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló T/12617. számú törvényjavaslatról, illetve az ahhoz benyújtott módosító javaslatokról, így az Országgyűlés Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága módosító javaslatáról is, amely a kiemelkedően súlyos bűncselekmények vádjával folyó büntetőeljárásokban időben korlátlanná tenné az előzetes letartóztatást. A módosító javaslat indokolása kitér a „közelmúlt sajnálatos eseményeire, amelyek rávilágítottak arra, hogy nem minden esetben elegendő négy év az első fokú ügydöntő határozat meghozatalára és az előzetes letartóztatás feltételeinek fennállása esetén az előzetes letartóztatás megszűnése súlyosan megnehezíti, veszélyezteti a büntetőeljárás befejezését, ezért indokolt, hogy ne legyen időkorlátja az előzetes letartóztatásnak”.

A Magyar Helsinki Bizottság arra kéri Önt, hogy ne szavazza meg ezt a módosítást. Indokaink a következők.

1) A házi őrizet végrehajtásáról szóló 6/2003. (IV. 4.) IM-BM együttes rendelet 3. § (2) bekezdése szerint fő szabály **a folyamatos rendőri ellenőrzés** azoknak az esetében, akik azért kerülnek házi őrizetbe, mert az előzetes letartóztatásuk maximális tartama lejárt. **Nem kell tehát az előzetes letartóztatásra vonatkozó jelenlegi szabályokat megváltoztatni ahhoz, hogy ne ismétlődhessen meg az ároktői eset, elég, ha a hatóságok alkalmazzák a már meglévő jogosítványukat,** és megfelelően mérik fel, kinek az esetében milyen intenzitású ellenőrzésre van szükség a szökés megakadályozásához. (Természetesen ebben a körben van lehetőség a szabályozás finomítására, így például – megfelelő garanciák biztosításával – helyeselhetőnek tartjuk, hogy a módosító javaslat bizonyos esetekben kötelezővé teszi az elektronikus lábperec kötelező alkalmazását kiemelkedő súlyú cselekmények miatt folyó eljárásokban.)

2) Elfogadhatatlan az az érvelés, miszerint „nem minden esetben elegendő négy év az első fokú ügydöntő határozat meghozatalára”. Az Alaptörvény XXVIII. cikke kimondja: **mindenkinek joga van ahhoz,** hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, **ésszerű határidőn belül** bírálja el. **Négy évnek minden esetben elegendőnek kell lennie egy elsőfokú** (tehát még csak nem is jogerős) **döntés meghozatalára,** különösen olyankor, ha a vádlott előzetes letartóztatásban van, hiszen ilyen esetekre a büntetőeljárás törvény **sonon kívüli** eljárást ír elő.

Az ároktői esetben erre azért nem kerülhetett sor, mert egy szakvéleményre több mint másfél évet kellett várni. **A büntető ügyekben eljáró szervek tehetetlenségéért azonban nem lehet az állampolgárt büntetni,** akkor sem, ha őt súlyos bűncselekménnyel vádolják. **Az eljárások elhúzódásának kiküszöbölésére a jogalkotónak számos eszköze lenne,** így például helyeselhető, hogy a szakértői vélemények elkészítéséhez határidőt szabnak. A szoros határidők tartásához azonban **szükséges a szakértői hálózat és intézetek megerősítése, a megfelelő anyagi és tárgyi feltételek megteremtése.** Ennek egyik lehetséges forrása éppen a rendkívül költségigényes előzetes letartóztatás alkalmazásának visszaszorításával megtakarított összeg lehet.

3) **Az előzetes letartóztatás felső időhatárának eltörlése azt az üzenetet küldi a hatóságoknak, hogy nem kell igyekezniük.** Ha még az sem volt elegendő az ároktői ügy ésszerű időn belüli lezáráshoz, hogy a hatóságok tudták, négy év után a vádlottak letartóztatását meg kell szüntetni, akkor milyen sebességgel fog folyni egy olyan eljárás, ahol az eljáró szervek addig tartják fogva a terhelteket, ameddig kedvük tartja? **Az eljárások elhúzódása pedig nem csak a terheltek, hanem az áldozatoknak is rendkívül sérelmes, és a már most is túlsúlyolt börtönrendszert is megterheli.**

Magyar Helsinki Bizottság

MAGYAR HELSINKI BIZOTTSÁG

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38. I/12.

1242 Budapest, Pf. 317.

Tel/fax: + 36 1 321 4323, 321 4141, 321 4327

helsinki@helsinki.hu

www.helsinki.hu

4) **Az Emberi Jogok Európai Bírósága idén tavasszal négy magyar ügyben (A.B., Baksza István, Hagyó Miklós és X.Y. kontra Magyarország) is kimondta, hogy a panaszosok előzetes letartóztatása ésszerűtlenül hosszú ideig tartott.** Az X. Y.-ügy kérelmezőjét kevesebb, mint 7 hónapig, a leghosszabb időt letartóztatásban töltő Baksza Istvánt 29 hónapig tartották fogva a magyar hatóságok, tehát mindannyian a törvény által jelenleg engedélyezett határidőn belül szabadultak. Ám a strasbourgi bíróság szerint mégis szükségtelenül és ésszerűtlenül hosszú ideig voltak előzetes letartóztatásban, amivel Magyarország megsértette alapvető jogait, ezért – a négy ügyben összesen több mint 18 millió forint – kártérítést kellett fizetnie. A Maglódi-ügy emberöléssel vádolt panaszosának esetében is ésszerűtlenül hosszúnak ítélte a strasbourgi testület a négy évet meghaladó előzetes fogva tartást.

Az új szabályozás fokozza az újabb strasbourgi elmarasztalások és jelentős kártérítések esélyét, tovább növelve az előzetes letartóztatásokhoz kapcsolódó költségeket. A Magyar Helsinki Bizottság szerint **a forrásokat inkább az eljárás meggyorsítására, az alternatív kényszerintézkedések alkalmazási feltételeinek kiépítésére kellene fordítani. Ez szolgálja a sértettek, a terheltek és az egész magyar társadalom érdekét, nem pedig egy sajnálatos egyedi eset által motivált, szakmailag megalapozatlan, „pánikszzerű” jogszabály-módosítás, amely egyaránt sérti az Alaptörvényt és Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeit.**

Kérjük, hogy a módosító javaslatról való szavazás során a fentieket mérlegelni szíveskedjék.

Budapest, 2013. november 9.

Tisztelettel:

dr. Kádár András Kristóf
Társelnök